

vat – niet de colleges en practica. Het hoger onderwijs als zodanig lag dus stil. Seyss-Inquart vond dat een hoogst onbevredigende situatie. Hoe kon hij de universiteiten en hogescholen weer op gang krijgen? Op 9 februari deelde hij aan de drie betrokken *Generalkommissare* (Wimmer, Rauter, Schmidt) mee dat men in Vught de studenten, voorzover zij een politiek-passieve indruk maakten, kon gaan ontslaan, maar de lege plaatsen moesten dan ingenomen worden door andere studenten, *'bei denen man annehmen kann, dass von ihnen besetzungsfeindliche Bestrebungen ausgehen oder unterstützt werden.'* De eerstbedoelden zouden vóór hun vrijlating een soort belofte van gehoorzaamheid moeten ondertekenen. *'Diese Aktion'*, zo schreef de *Reichskommissar*,

*'sich durch eine entsprechende Verpflichtung in einem schriftlichen Revers das loyale Verhalten der Studenten versprechen zu lassen, kann auch auf die übrigen Studenten ausgedehnt werden, doch sind nur jene zuzulassen, bei denen von Haus aus ein gegenteiliges Verhalten nicht vorausgesetzt werden muss'*¹ –

en dan vinden wij hier de oorsprong van de z.g. loyaliteitsverklaring der studenten waar zoveel over te doen zou zijn in de maanden die op de aanslag op Seyffardt en de daarbij aansluitende studentenrazzia's volgden.

★

Kastein, schreven wij eerder, was na die aanslag naar een onderduikadres gegaan – zonder revolver. Dat zat hem dwars, misschien die avond al, maar stellig de volgende dag, zaterdag, toen hij van de studentenrazzia's vernam. Hij besloot, op de eerste liquidatie onmiddellijk een tweede te laten volgen. Waarom? Uit wraak? Of wilde hij dusdoende de indruk wekken dat de *Sicherheitspolizei* in een volledig verkeerde richting zocht? Of gaf hij zich, opgejaagd als hij zich voelde, nauwelijks meer rekenschap van wat hij deed? Wij weten het niet. Hoe dat zij, die zaterdag hield hij zich aan een afspraak die hij tevoren met van der Waals gemaakt had. Met deze, Schreieders gevaarlijkste *V-Mann*, was Kastein, zoals wij in hoofdstuk 3 verhaalden, via Pahud de Mortanges in contact gekomen.

Van der Waals kreeg van Kastein precies te horen hoe Seyffardt neergeschoten was, en Kastein zei dat hij de volgende avond, zondag 7 februari,

¹ Brief, 9 februari 1943, van Seyss-Inquart aan Wimmer, Rauter en Schmidt (*VuJ, Stab*, 079751-53).